

Warszawa, dn. 26.10.2002 r.

Opinia o projekcie budżetu państwa na 2003 rok
Część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Dochody budżetowe

Planowane dochody budżetowe dla części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wynoszą **424 tys. zł**, co stanowi 0,0003% łącznych dochodów budżetu państwa. Będą one pozyskiwane w następujących działach:

- Dział 750 *Administracja publiczna* - z wpływów ze sprzedaży składników majątkowych, wynajmu pomieszczeń oraz innych źródeł - 148 tys. zł,
- Dział 801 *Oświata i wychowanie* - ze szkół artystycznych, odpłatności za mieszkania służbowe, sprzedaży pomocy naukowych, składników majątkowych i odsetek bankowych - 105 tys. zł,
- Dział 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* - z burs i internatów, z tytułu organizacji imprez i najmu składników majątkowych – 8 tys. zł,
- Dział 921 *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* – 163 tys. zł, jako dochody Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych (155 tys. zł) oraz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (8 tys. zł).

Wydatki budżetowe

Projekt budżetu na 2003 rok zakłada wydatki w wysokości **1.159.227 tys. zł**
Oznacza to **wzrost o 6,6%** w stosunku do ustawy budżetowej toku 2002.

Wydatki bieżące wynoszą **1.116.739 tys. zł.**

Wydatki majątkowe wynoszą **42.488 tys. zł.**

Ogólna kwota wydatków części 24 podzielona jest na następujące działy:

- Dział 700 *Gospodarka mieszkaniowa* - 3.649 tys. zł
(wyłącznie wydatki bieżące)
- Dział 750 *Administracja publiczna* 29.366 tys. zł
w tym: wydatki bieżące - 27.866 tys. zł,
Wydatki majątkowe - 1.500 tys. zł
- Dział 752 *Obrona narodowa* - 51 tys. zł
(wyłącznie wydatki bieżące)
- Dział 801 *Oświata i wychowanie* – 417.381 tys. zł
w tym: wydatki bieżące - 414.881 tys. zł
wydatki majątkowe - 2.500 tys. zł
- Dział 803 *Szkolnictwo wyższe* – 225.775 tys. zł
w tym: wydatki bieżące – 223.275 tys. zł
wydatki majątkowe – 2.500 tys. zł
- Dział 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* – 19.172 tys. zł
w tym: wydatki bieżące - 18.472 tys. zł
wydatki majątkowe - 700 tys. zł
- Dział 921 *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* - 463.823 tys. zł.
W tym: wydatki bieżące - 428.545 tys. zł
Wydatki majątkowe - 35.288 tys. zł

Wydatki działu 700 *Gospodarka mieszkaniowa* związane są z wypłatą odszkodowań za mienie przejęte na rzecz państwa z naruszeniem prawa.

W wydatkach działu 750 *Administracja publiczna* nastąpił poważny wzrost – o 19,7% w porównaniu z rokiem 2002. Wynika on m.in. z likwidacji Urzędu Generalnego Konserwatora Zabytków i przekazania jego kompetencji Ministrowi Kultury (co oznacza przeniesienie środków z działu 921 do działu 750). Z ogólnej kwoty wydatków bieżących (27.866 tys. zł) znacząca większość środków przeznaczona jest na finansowanie działalności centrali Ministerstwa Kultury – 25.546 tys. zł, z czego na wynagrodzenia wraz z pochodnymi przeznaczono kwotę 14.170 tys. zł (50,9% wydatków bieżących tego działu). Kwota 2.320 tys. zł przeznaczona jest na opłacenie składek do organizacji międzynarodowych.

Wydatki działu 752 *Obrona narodowa* będą realizowane przez Biuro Spraw Obronnych Ministerstwa Kultury z przeznaczeniem na szkolenia obronne.

Wydatki działu 801 *Oświata i wychowanie* związane są z finansowaniem 252 jednostek szkolnictwa artystycznego a także działalności Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej oraz Centrum Edukacji Artystycznej. Wydatki bieżące – to w 73% wynagrodzenia wraz z pochodnymi nauczycieli i innych pracowników szkół i odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, w 20% - dotacje na zadania realizowane przez organy administracji rządowej i szkoły niepubliczne, w 7% - remonty placówek oświaty. Wydatki majątkowe przeznaczone są na rozbudowę trzech placówek artystycznych.

Wydatki działu 803 *Szkolnictwo wyższe* wzrosły w stosunku do roku 2002 tylko o 1,7%, co wynika z faktu, iż nie są w nich ujęte środki na podwyżki płac. (Są one zapisane w rezerwie celowej i będą uruchamiane w ciągu roku). Ze środków tego działu finansuje się 18 uczelni: 8 akademii muzycznych, 7 akademii sztuk pięknych, 2 wyższe szkoły teatralne i Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa Telewizyjna i Teatralna. Wydatki bieżące przeznaczone są na działalność dydaktyczną, pomoc materialną dla studentów oraz wyjazdy zagraniczne, konferencje (warsztaty, narady) i wydawnictwa informacyjne. Wydatki majątkowe przeznaczone są na rozbudowę trzech placówek szkolnictwa wyższego.

Wydatki działu 854 *Edukacyjna opieka wychowawcza* są przeznaczone na sfinansowanie 28 państwowych internatów i burs szkolnictwa artystycznego. Z wydatków bieżących finansowane będą wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla nauczycieli, administracji i obsługi oraz odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, remonty jednostek oświatowych oraz dotacje na zadania bieżące realizowane przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej. Wydatki majątkowe przeznaczone są na budowę bursy jednej ze szkół muzycznych.

Wydatki działu 921 *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* przynależne do części 24 to środki budżetowe pozostające w gestii Ministra Kultury. Łącznie z rezerwą wydatki w budżecie Ministra wyniosą 478.614 tys. zł i będą o 14 % wyższe w porównaniu z rokiem 2002. 73,6% sumy przeznaczonej na wydatki bieżące stanowią środki zaplanowane na finansowanie działalności nadzorowanych instytucji – 33 państwowych instytucji kultury i 4 państwowych instytucji filmowych. Ze środków na kulturę z budżetu Ministra Kultury będzie ponadto finansowana Rada Ochrony

Pamięci Walk i Męczeństwa oraz Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. 10,1% wydatków bieżących przeznaczonych jest na dofinansowanie różnych zadań w sferze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Dysponentami środków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego są również **województwie**. Na 2003 rok wojewodowie zaplanowali dla działu 921 - *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* kwotę 43.488 tys. zł (6,6% wydatków objętych tym działem), co nominalnie odpowiada poziomowi roku 2002. Na wydatki bieżące przeznaczyci 42.453 tys. zł, zaś na wydatki majątkowe – 1.035 tys. zł. Wydatki bieżące przeznaczone są głównie na finansowanie działalności wojewódzkich oddziałów Służby Ochrony Zabytków.

W budżecie przewiduje się przeznaczenie na cele kultury trzy rezerwy celowe: Pierwsza - 129,3 mln. zł przeznaczona jest na dofinansowanie samorządów, które 1 stycznia 1999 r. przejęły instytucje kultury; druga - 13,3 mln. zł wprowadzona jest po raz pierwszy z przeznaczeniem na poprawę wynagrodzeń dla pracowników 35 narodowych instytucji kultury; trzecia – ok. 1,5 mln. zł przewidziana jest na dotację dla Centralnej Biblioteki Niewidomych.

Z zadowoleniem należy odnotować, że po znaczącym zmniejszeniu środków na finansowanie kultury w 2002 r., (zwłaszcza w zakresie zadań celowych), które spowodowało wstrzymanie wielu inwestycji, szczególnie tych o charakterze modernizacyjno-remontowym, w roku 2003 wydatki inwestycyjne wzrastają ponad czterokrotnie. Mimo tak dużego wzrostu wydatki na inwestycje nie zabezpieczają jednak potrzeb związanych z realizacją najważniejszych zadań. Oznacza to niemożność remontowania wielu zabytków, które wymagają pilnej modernizacji.

Warto też stwierdzić, że na tle ogólnych wydatków budżetu państwa (zakłada się ich wzrost o 4,5% przy zakładanej inflacji 2,5%) w części 24 *Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego* przewidywany jest wzrost wydatków o 6,6%. Uwzględniając rezerwę celową na dofinansowanie samorządów, które w styczniu 1999 r. przejęły instytucje kultury, wzrost ten będzie jeszcze wyższy (ma wynieść 8,5%). Szacuje się, że część działu 921 będąca w dyspozycji Ministra Kultury powiększy się w stosunku do ubiegłorocznej o 14%. Na tle generalnych wskaźników budżetu państwa nakłady na kulturę wyróżniają się więc pozytywnie. Można stwierdzić, że projekt budżetu na 2003 r. w obszarze kultury jest budżetem przyspieszonego odrabiania zaległości.

Istnieje też szansa wzrostu faktycznych wydatków na kulturę w 2003 w wyniku kontraktów regionalnych (których rezultat zależy od samorządów) oraz zmiany przepisów o grach losowych, zakładach wzajemnych i grach na automatach (prace nad tą ustawą zakończą się wkrótce).

Sporządziła: Ewa Karpowicz